

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 3134/2019
28.11.2019. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Браниславе Апостоловић, председника већа, Бранислава Босиљковића и Зоране Делибашић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Милош Влаховић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије – Министарство правде, Управа за извршење кривичних санкција, Казнено поправни завод у ..., коју заступа Државно правобранилаштво из Београда, ради исплате, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 1264/19 од 10.05.2019. године, у седници већа одржаној дана 28.11.2019. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 1264/19 од 10.05.2019. године, тако што се жалба тужене **ОДБИЈА као неоснована** и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Првог основног суда у Београду П1 1885/18 од 14.02.2019. године.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужена да тужиоцу на име накнаде трошкова ревизијског поступка исплати износ од 18.000,00 динара.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 1885/18 од 14.02.2019. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев, па је обавезана тужена да на име накнаде трошкова превоза за долазак на рад и одлазак са рада за период од јануара 2013. године до марта 2015. године, исплати тужиоцу појединачне месечне новчане износе са законском затезном каматом на сваки износ почев од доспелости сваког износа до исплате, све ближе наведено у том ставу изреке. Ставом другим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 164.180,00 динара, са законском затезном каматом од дана пресуђења до исплате, у року од 15 дана од дана пријема писменог отправка пресуде.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 1264/19 од 10.05.2019. године, ставом првим изреке, преиначена је пресуда Првог основног суда у Београду П1 1885/18 од 14.02.2019. године у ставу првом изреке, тако што је одбијен као

неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе тужена да му на име накнаде трошкова за долазак на рад и одлазак са рада за наведени период исплати наведене износе са припадајућом законском затезном каматом. Ставом другим изреке, преиначено је решење о трошковима поступка садржано у ставу другом изреке ожалбене пресуде, тако што је обавезан тужилац да туженој накнади трошкове парничног поступка у износу од 21.000,00 динара и одбијен захтев тужиоца да му тужени накнади трошкове парничног поступка у износу од 164.180,00 динара са каматом. Ставом трећим изреке, обавезан је тужилац да туженој накнади трошкове поступка по жалби у износу од 12.000,00 динара.

Против другостепене пресуде тужилац је благовремено, преко пуномоћника, изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права, с тим што је предложио да се ревизија сматра изузетно дозвољеном применом члана 404. ЗПП.

Врховни касациони суд о тужиочевој ревизији није одлучивао на основу члана 404. Закона о парничном поступку, јер је у овом случају ревизија дозвољена по члану 403. став 2. тачка 2. истог закона, који искључује примену одредбе о посебној ревизији.

Испитујући побијану пресуду на основу члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11, 49/13-УС, 74/13-УС, 55/14 и 87/18 – у даљем тексту: ЗПП), Врховни касациони суд је нашао да је ревизија тужиоца основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је у радном односу код тужене на неодређено време, почев од 19.12.2011. године. Пребивалиште тужиоца је у ..., а рад обавља у Служби за ... Казнено поправног завода у Тужена је предвидела процедуру по којој државни службеници и намештеници, чије је место пребивалишта удаљено од седишта послодавца преко 50 км, остварују право на накнаду трошкова превоза. По тој процедури, која се примењује од 23.01.2013. године, запослени су дужни да до последњег радног дана у месецу доставе попуњен захтев, за наредни месец, попуњену изјаву на полеђини захтева, копију личне карте искоришћене месечне карте од овлашћеног аутопревозника или појединачне оригиналне карте искоришћене на релацији за које је захтев упућен, из којих се јасно види релација, време, датум пута и износ. Упућивањем захтева државном органу за накнаду трошкова превоза за долазак на рад и одлазак са рада, сматра се да је државни службеник поднео захтев за остваривање овог права и да државни орган доноси појединачно решење за примену овог права, за чије доношење је неопходно да подносилац захтева приложи адекватан доказ –

искоришћену месечну карту, сходно захтеву који је поднео. Ова процедура измењена је 05.11.2013. године, тако што је за ову категорију запослених државних службеника и намештеника предвиђено да по истеку месеца достављају захтев за накнаду трошкова превоза, уз који прилажу искоришћену оригиналну месечну карту, односно искоришћене оригиналне појединачне карте овлашћеног аутопревозника. Тужилац је правној служби редовно предавао захтеве за накнаду трошкова превоза, јер је радио у ..., а живео у ..., за које није добијао потврду да су заведени, а тужена је тек од априла 2015. године почела да му исплаћује трошкове превоза. Налазом и мишљењем судског вештака економско-финансијске струке утврђена је висина трошкова превоза, за период од јануара 2013. до марта 2015. године, у износу од 19.875,00 динара месечно.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је применом члана 13. Закона о државним службеницима, члана 37. став 1. Закона о платама државних службеника и намештеника и чланова 2. став 1. и 3. Уредбе о накнади трошкова и отпремнини државних службеника и намештеника, усвојио тужбени захтев и обавезао тужену да тужиоцу на име накнаде трошкова превоза за долазак на рад и одлазак са рада у периоду од јануара 2013. године до марта 2015. године, исплати тражене износе.

Другостепени суд је преиначио првостепену пресуду и одбио тужбени захтев. По налажењу тог суда, тужилац право на накнаду трошкова превоза остварује у складу са чланом 140. Закона о државним службеницима – писаним захтевом који се подноси функционеру који руководи државним органом, а о том захтеву одлучује се решењем. С обзиром да тужилац није доставио доказ да се писменим путем обраћао надлежном функционеру захтевом за исплату предметних трошкова, нити је због евентуалног „ћутања администрације“ покренуо управни спор, зато не може са успехом тражити исплату по том основу, ни као захтев за накнаду штете због незаконитог и неправилног рада органа тужене, у смислу члана 172. Закона о облигационим односима.

По оцени Врховног касационог суда, основано се ревизијом тужиоца указује да је побијана пресуда донета погрешном применом материјалног права.

Одредбом члана 13. Закона о државним службеницима (Службени гласник РС”, бр. 79/05...99/10), прописано је да државни службеник има право на плату, накнаду и друга примања према закону којим се уређују плате у државним органима. Према члану 37. став 1. Закона о платама државних службеника и намештеника (“Службени гласник РС” бр. 62/06...99/10), државни службеник, између осталог, има право на накнаду трошкова за долазак на рад и одлазак са рада, док је ставом 2. истог члана прописано да се услови за накнаду трошкова, њихова висина и начин на који се остварују прописују Уредбом Владе. Уредбом о накнади трошкова и отпремнини државних службеника и намештеника (“Службени гласник РС” бр. 98/07) предвиђено је да се државном службенику и

намештенику надокнађују трошкови превоза за долазак на рад и одлазак са рада, (члан 2. став 1. тачка 1.), у висини цене месечне претплатне карте у градском, приградском, односно међуградском саобраћају (члан 3.).

По налажењу Врховног касационог суда, погрешан је закључак другостепеног суда да тужилац нема право на накнаду трошкова превоза зато што је морао да подноси писмени захтев за накнаду јер о правима и дужностима државних службеника одлучује руководилац, решењем у смислу члана 140. став 1. Закона о државним службеницима. Супротно овом схватању, Врховни касациони суд налази да право на исплату трошкова превоза није условљено ни подношењем захтева, нити доказивањем да је запослени стварно сносио ове трошкове. Ово право запослених засновано је на цитираној одредби члана 37. Закона о платама државних службеника и намештеника и члана 3. Уредбе о накнади трошкова и отпремнини државних службеника и намештеника.

Наведеним законским прописима тужиоцу је, као државном службенику запосленом код тужене, признато право на накнаду трошкова за долазак на рад и одлазак са рада, чији је смисао да се обезбеди присуство запосленог на раду, при чему наведено право није условљено ни подношењем захтева, нити доказивањем да је запослени стварно подносио трошкове. Тужена је у обавези да тужиоцу у целини плати трошкове које је имао за долазак на рад из места ..., где има пребивалиште, до ... где је место рада и за одлазак са рада. Закон о платама државних службеника и намештеника и Уредба о накнади трошкова и отпремнини државних службеника и намештеника не прописује обавезу запосленог да за остваривање свог законског права на накнаду трошкова превоза мора да подноси руководиоцу посебан захтев. Право запосленог на трошкове превоза засновано је непосредно на закону и подзаконском акту, а да ли ће руководиоци органа о том праву да одлучују посебним решењем за сваког запосленог појединачно, није од утицаја на обавезу накнаде трошкова превоза. Имајући у виду да је тужена својим незаконитим радом (неисплаћивањем трошкова превоза у одређеном периоду) тужиоцу проузроковала штету, у обавези је да ову штету накнади на основу члана 154. став 1. и 172. став 1. Закона о облигационим односима.

Висина накнаде трошкова превоза тужиоца за долазак на рад и одлазак са рада на наведеној релацији у спорном периоду утврђена је вештачењем, на основу висине месечне претплатне карте на релацији ..., која се у спорном периоду није мењала.

Потврђена је и одлука о трошковима првостепеног поступка садржана у ставу другом изреке првостепене пресуде, имајући у виду да су исти правилно одмерени применом одредаба чланова 153. и 154. ЗПП, као и применом важеће АТ и ТТ.

Из наведених разлога, на основу члана 416. став 1. ЗПП, одлучено је као у првом ставу изреке.

Одлуку у ставу другом изреке, Врховни касациони суд донео је применом одредаба чланова 153, 154. и 165. став 2. ЗПП, те је обавезана тужена да тужиоцу на име трошкова ревизијског поступка исплати износ од 18.000,00 динара, и то на име састава ревизије, сходно тарифном броју 16. Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката.

Председник већа - судија
Бранислава Апостоловић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић